

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Näyttötutkinnon perusteet

HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINTO 2012

Määräys 42/011/2012

Näyttötutkinnon perusteet

HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINTO 2012

Määräys 42/011/2012

© Opetushallitus ja tekijät

Määräykset ja ohjeet 2012:48

ISBN 978-952-13-5308-6 (nid.)

ISBN 978-952-13-5309-3 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-887X (painettu)

ISSN 1798-8888 (verkkójulkaisu)

Taitto: Edita Prima Oy

www.oph.fi/julkaisut

Kopijyvä Oy, Espoo 2012

MÄÄRÄYS

22.10.2012

42/011/2012

Voimassaoloaika: **1.12.2012 alkaen toistaiseksi**

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

L 631/98, 13 § 2 mom

Kumoaa Opetushallituksen määräyksen
10.12.2004 nro 33/011/2004

Muuttaa Opetushallituksen määräystä

-

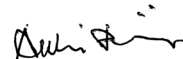
**HIUSALAN
ERIKOISAMMATTITUTKINNON
PERUSTEET**

Opetushallitus on päättänyt hiusalan erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.12.2012 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintasuoritukset voidaan saattaa loppuun perusteiden 10.12.2004 nro 33/011/2004 mukaisesti 30.11.2014 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Aulis Pitkälä

Opetusneuvos

Anne Mårtensson

LIITE

Hiusalan erikoisammattitutkinto 2012

Sisältö

1	Näyttötutkinnot	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet.....	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa.....	8
1.6	Todistukset	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	10
2	Hiusalan erikoisammattitutkinnon muodostuminen	11
2.1	Hiusalan erikoisammattitutkinnossa osoitettava osaaminen	11
2.2	Tutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen	11
3	Hiusalan erikoisammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet	12
A.	Pakolliset tutkinnon osat	13
3.1	Hiusalan palvelujen tuotteistaminen.....	13
	Ammattitaitovaatimukset	13
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	13
	Ammattitaidon osoittamistavat	15
3.2	Hiusalan mestarintyön toteuttaminen.....	16
	Ammattitaitovaatimukset	16
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	16
	Ammattitaidon osoittamistavat	18
3.3	Hiusalan asiantuntijana toimiminen.....	18
	Ammattitaitovaatimukset	18
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	18
	Ammattitaidon osoittamistavat	20
B.	Valinnaiset tutkinnon osat	21
3.4	Hiusalan yritystoiminnan kehittäminen	21
	Ammattitaitovaatimukset	21
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	21
	Ammattitaidon osoittamistavat	23
3.5	Hiusalan kouluttajana tai ohjaajana toimiminen.....	24
	Ammattitaitovaatimukset	24
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	24
	Ammattitaidon osoittamistavat	26

3.6	Hiusalan kilpailuvalmentajana toimiminen	26
	Ammattitaitovaatimukset	26
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	26
	Ammattitaidon osoittamistavat	28
3.7	Tutkinnon osa toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta	29
Liite	Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneen työn kuvaus.....	30

1 Näyttötutkinnot

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätyt tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Koulutuksen järjestäjä huolehtii näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen sekä tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta.

Henkilökohtaistamisessa tulee ottaa huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (L 952/2011) 11 §:n säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Opetushallitus on antanut henkilökohtaistamista koskevan erillisen määräyksen (43/011/2006).

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisena määräaikana pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa tulee ottaa huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11, 13, 13 a ja 16 §:n säännökset.

2 Hiusalan erikoisammattitutkinnon muodostuminen

Hiusalan erikoisammattitutkinnon perusteissa ammattitaitovaatimukset on määriteltä tasollisesti siten, että henkilö, jolla on alan peruskoulutus tai sitä vastaavat tiedot ja taidot sekä lisäksi täydentäviä sekä syventäviä opintoja ja työkokemusta, pystyy todennäköisesti suoriutumaan ko. erikoisammattitutkinnosta.

2.1 Hiusalan erikoisammattitutkinnossa osoitettava osaaminen

Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaja osoittaa alan vaativimmissa työtehtävissä toimimisen tuoteistamalla hiusalan palveluja, toteuttamalla hiusalan mestarintyön ja toimimalla hiusalan asiantuntijana. Valinnaisten tutkinnon osien avulla tutkinnon suorittaja osaa kehittää hiusalan yritystoimintaa, toimia kouluttajana tai ohjaajana hiusalalla tai toimia hiusalan kilpailuvalmentajana. Tutkinnon suorittaja voi halutessaan valita toiseksi valinnaiseksi tutkinnon osaksi tutkinnon osan valitsemastaan ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta.

2.2 Tutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen

Tutkinnon suorittaminen edellyttää kolmen pakollisen ja vähintään kahden valinnaisen tutkinnon osan suorittamista.

Taulukko 1. Hiusalan erikoisammattitutkinnon osat.

Hiusalan erikoisammattitutkinto
A Pakolliset tutkinnon osat
3.1 Hiusalan palvelujen tuotteistaminen
3.2 Hiusalan mestarintyön toteuttaminen
3.3 Hiusalan asiantuntijana toimiminen
B Valinnaiset tutkinnon osat, joista on valittava 2 osaa
3.4 Hiusalan yritystoiminnan kehittäminen
3.5 Hiusalan kouluttajana tai ohjaajana toimiminen
3.6 Hiusalan kilpailuvalmentajana toimiminen
3.7 Tutkinnon osa toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta

3 Hiusalan erikoisammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet

Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotoimikunnan hyväksymän hiusalan erikoisammattitutkinnon järjestämissuunnitelman perusteella henkilökohtaistetuissa tutkintotilaisuuksissa aidossa toiminnassa, jolloin tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteiden edellyttämän ammatillisen osaamisen.

Tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa valmiuksia ja kykyä soveltaa osaamistaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hän myös osoittaa kykynsä kokemusten arviointiin ja kokemuksista oppimiseen, toimintatapojen uudelleenajatteluun ja uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Arvioijat, jotka on perehdytetty arviointitehtävään, arvioivat tutkinnon suorittajan ammattitaidon tutkintotilaisuuksissa. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Arvioijat arvioivat ja dokumentoivat tutkinnon suorittajan osoittaman osaamisen tutkinnon ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti. Tutkinnon suorittajalle annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Palaute voidaan antaa tutkinnon suorittajalle esimerkiksi arviointiesityksen tekemisen jälkeen.

Tutkinnon suorittajalle voidaan antaa mahdollisuus täydentää tutkintosuorituksiaan suullisesti. Arvioijat kirjaavat keskustelun aikana tehdyt havainnot arviointilomakkeeseen. Näin varmistetaan tutkintosuoritusten kattavuus ja arvioinnin luotettavuus. Tämä mahdollisuus voidaan järjestää tutkinnon osan suorittamisen yhteydessä tai sitten kun kaikki tutkinnon osien suoritukset on tehty.

Hiusalan erikoisammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Kolmikantainen arvioijaryhmä tekee tutkinnon osan kirjallisen arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle sen jälkeen, kun tutkintosuoritukset on tehty kattavasti, luotettavasti ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Kolmikantaisen arvioijaryhmän jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä ja opettajia.

A. Pakolliset tutkinnon osat

3.1 Hiusalan palvelujen tuotteistaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- tuotteistaa hiusalan palveluja.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa tuotteistaa hiusalan palveluja.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hiusalan palvelujen tuotteistaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• määrittelee innovatiivisesti hiusalan yrityksen palvelutarjontaa parturi-, kampaaja- ja hiusalan erikois- tai asiantuntijapalveluiden näkökulmista• yksilöi hiusalan yrityksen palvelukokonaisuuksia määrittelemällä tarjontaan liittyviä tuotteita ja palveluita, niiden tarkoituksen ja käyttöään• ottaa huomioon palvelujen ja toimintaympäristön turvalliset ja ekologiset toimintatavat• määrittelee palvelukokonaisuuksien asiakasryhmiä hakemalla tietoa trendeistä, kulttuuri-ilmiöistä, kuluttajakäyttäytymisestä ja ympäristömuutoksista• arvioi perustellusti palvelukokonaisuuden materiaaleista, tuotteista, ajasta ja työstä muodostuvat kustannukset erottelemalla myynti-katteen tai mahdollisten tilaus- ja alihankintatyön osuudet• hinnoittelee palvelukokonaisuuden ottaen huomioon todellisten kiinteiden ja muuttuvien kulujen, arvonnisäveron ja mahdollisen kampanjahinnoittelun vaikutukset hintaan• kartoittaa toiminta-alueensa kilpailutilanteen perustellen palvelukokonaisuuden lisäarvon yritykselle• ottaa huomioon voimassa olevat kuluttajansuojaan, kosmetiikkaan, kulutustavaroiden ja -palvelusten turvallisuuteen sekä elinkeinotoiminnan menettelyyn liittyvät säädökset, määräykset ja ohjeet• yksilöi hiusalan palvelukokonaisuuksia kuvaavalla ja kilpailijoista erottuvalla nimellä• määrittelee hiusalan palvelukokonaisuuden laadulliset tavoitteet, laadun seurannan toimet ja palautteen keräämisen.

<p>Hiusalan palvelujen markkinointi</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii hiusalan palvelukokonaisuuksille viestintä- ja markkinointimateriaalin tai esillepanon käyttämällä toteutuksessa mielikuvia, visuaalisia, esteettisiä tai kulttuurillisia elementtejä • käyttää palvelujen markkinoinnissa monipuolisia viestintä- ja markkinointikeinoja hyödyntäen mediaa, tietotekniikkaa tai viestintäteknologiaa • toimii tekijän- ja käyttöoikeuksiin liittyvien säädösten mukaisesti • markkinoi hiusalan palvelukokonaisuuksia sisäisille ja ulkoisille kohderyhmille hyödyntäen verkostoja ja moniammatillista yhteistyötä • hyödyntää markkinointiviestinnässä suomen tai ruotsin kieltä ja yhtä vierasta kieltä.
<p>Hiusalan palvelukokonaisuuksien toteuttaminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa asiakkaille palvelutarjonnan mukaisia hiusalan palvelukokonaisuuksia laadukkaasti ja kannattavasti • käyttää persoonaansa vuorovaikutuksen tukena työn suunnittelussa asiakkaan kanssa • ottaa työssään huomioon asiakkaiden hyvinvointiin ja ulkoiseen olemukseen liittyvät tarpeet ja toiveet, kuten kauneuskäsityksen, erilaiset tyylit, kulttuurilliset ja käytännölliset näkökulmat • toimii työssään yrittäjämäisesti huolehtimalla asianmukaisesti palveluympäristön estetiikasta, viihtyvyydestä ja turvallisuudesta • käyttää hiusalan tuotteita, työvälineitä ja laitteita ammattitaitoisesti ja turvallisesti voimassa olevien säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti • tarjoaa aktiivisesti asiakkaan tarpeiden mukaisia jatkotoimenpiteitä tai lisäpalveluita • ohjaa asiakasryhmiä tuotteiden ja palveluiden käyttöön asiantuntevasti kosmetiikkalainsäädännön ja kuluttajansuojasäädösten edellyttämällä tavalla • ohjaa muita palvelutarjonnan mukaisissa tehtävissä ja laadullisten tavoitteiden saavuttamisessa • toimii käyttäen turvallisia, ympäristömyönteisiä työ- ja toimintatapoja sekä mahdollisuuksien mukaan kierrätettäviä materiaaleja • esittää palvelutarjonnan kehittämismahdollisuuksia kerätyn palautteen perusteella • arvioi palvelukokonaisuuksien kannattavuutta realistisesti • arvioi oman työnsä onnistumista suhteessa asetettuihin laadutavoitteisiin.

Ammattitaidon osoittamistavat

Hiusalan palveluiden tuotteistaminen -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan työelämän todellisissa tehtävissä ja asiakaspalvelutilanteissa hiusalan toimintaympäristössä, kuten parturi-kampaamossa, hiusalan messuilla tai tapahtumissa, koulutus- tai näytösympäristössä, kilpailuissa tai asiakastilaisuuksissa.

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa laatimalla asiakaskontakteihin, verkostoihin ja yrityksen tarpeisiin perustuvan hiusalan yrityksen palvelutarjonnan tuotteistamissuunnitelman. Tutkinnon suorittaja myös markkinoi yrityksen palvelutarjontaan lukeutuvia palvelukokonaisuuksia ja tekee niiden mukaista monipuolista asiakastyötä suunnitellusti siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan asetettuja ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana mahdollisesti syntyvillä dokumenteilla, kuten työn suunnitteluun liittyvillä aineistoilla. Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista lausunnoista, arvioituista täydentävistä dokumenteista ja tutkinnon suorittajan itsearvioinnista.

3.2 Hiusalan mestarityön toteuttaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toteuttaa hiusalan mestarityön
- arvioida ja kehittää mestarityötä.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa hiusalan mestarityön.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hiusalan mestarityön suunnitteleminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• suunnittelee vaativia hiusalan mestarin työkokonaisuuksia hiuksille ja parralle hyödyntäen laaja-alaisesti aikaisempaa hiusalan osaamistaan• laajentaa mestarityössä hiusalan erityisosaamistaan• hakee ammattitietoa mestarityön suunnittelun tueksi monipuolisesti kansallisista ja kansainvälisistä tietolähteistä• keskustelee palvelusta asiakkaan kanssa esittäen uudistavia ratkaisuja työn toteuttamiseksi• hyödyntää hiusalan laaja-alaista osaamistaan ratkaisemalla luovasti hiusalan mestarityön tekniikka- tai menetelmäongelmia• suunnittelee työn toteuttamisessa tarvittavan ajan ja materiaalien käytön kannattavasti• valitsee soveltuvat tuotteet, laitteet ja materiaalit kosmetiikkalainsäädännön mukaisten vaikutusten, turvallisen käytön, kestävän kehityksen ja ekologian näkökulmasta• kohdentaa hiusalan erikoistyön yrityksen asiakkaille hyödyntäen tarkoituksenmukaisesti tarvekartoituksen tietoja, materiaaleja ja laitteita• laatii hiusalan erikoistyöhön liittyviä ohjeita tai kuvauksia, kuten asiakasohjeistuksen, työohjeen tai markkinointiviestin, hyödyntäen median tai viestintäteknologian mahdollisuuksia.
Hiusalan mestarityön tekeminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• tekee vaativia hiusalan mestarin työkokonaisuuksia hiuksille ja parralle hyödyntäen monipuolisesti ammattitaitoaan ja erityisosaamistaan• tekee mestarityötä käyttäen monipuolisia hiusten leikkaus-, kampaus-, hoito-, värjäys- ja permanenttitekniikoita

	<ul style="list-style-type: none"> • tekee mestarintyötä soveltaen alansa laaja-alaista tietoperustaa hiusalalan tuotteiden ainesosista ja vaikutuksista hiuksissa ja iholla • tekee mestarintyötä osoittaen monipuolisesti esteettistä ja visuaalista osaamista • tekee mestarintyötä käyttäen perustellusti värien ja muotojen sommittelutaitoja ja taiteellisia elementtejä • huolehtii asianmukaisesti palveluympäristön estetiikasta, viihtyvyydestä ja turvallisuudesta • ohjaa asiakasta yksilöllisesti tarkoituksenmukaisten lisäpalvelujen ja tuotteiden käytössä • toimii asiakaspalvelutyössä sujuvasti suomen tai ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä • työskentelee itsenäisesti huolehtien aikataulussa pysymisestä • työskentelee turvallisesti voimassa olevien säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti • huolehtii hiusalalan laitteiden ja välineiden kunnosta huoltamalla niitä asianmukaisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää mestarintyötä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hiusalan mestarintyön kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjeistaa tai neuvoo kollegoita tai yhteistyökumppaneita mestarintyön toteuttamiseen liittyvissä erityiskysymyksissä • välittää kollegoille tai yhteistyökumppaneille mestarintyöhön liittyvää tietoa, kuten tuote-, tekniikka- tai materiaalituntemusta, tyyli-, muoti- tai kosmetiikkatietoutta • perustelee realistisesti hiusalalan mestarintyön laatua ja hintaa asiakkaalle • hyödyntää saamansa palautteen hiusalalan mestarintyön kehittämässä • esittää mestarintyön kehittämiseksi vaihtoehtoisia ratkaisuja työmenetelmien, laadun, kustannustehokkuuden, toimivuuden ja turvallisuuden näkökulmista • arvioi hiusalalan mestarintyön kaupallisia mahdollisuuksia suhteessa yrityksen palvelutarjontaan ja alan kilpailutilanteeseen • hyödyntää erikoisosaamistaan ammattitaitonsa markkinoinnissa ja tunnetuksi tekemisessä • arvioi ammattitaitonsa kehittymistä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Hiusalan mestarintyön toteuttaminen tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan työelämän todellisissa tehtävissä ja asiakaspalvelutilanteissa hiusalan toimintaympäristössä, kuten parturi-kampaamossa, hiusalan messuilla tai tapahtumissa, koulutus- tai näyttöympäristössä, kilpailuissa tai asiakastilaisuuksissa.

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa suunnittelemalla ja toteuttamalla hiuksille ja parralle monipuolisia hiusalan mestarin työkokonaisuuksia, joissa näkyy korkeatasoiset hiusalan kädentaidot ja erityisosaaminen. Tutkintosuoritukseen kuuluu mestarintyön kehittämistä ohjeistamalla, neuvomalla tai välittämällä ammattitaitoa muille hiusalan ammattilaisille erikoisosaamisen alueelta. Työtä tehdään suunnitellusti siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana mahdollisesti syntyvillä dokumenteilla, kuten työn suunnitteluun liittyvillä aineistoilla. Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista lausunnoista, arvioiduista täydentävistä dokumenteista ja tutkinnon suorittajan itsearviointista.

3.3 Hiusalan asiantuntijana toimiminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia hiusalan asiantuntijana
- arvioida kehittämistoimintaa.

Arviointi (arviointin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia hiusalan asiantuntijana.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiantuntijana toimiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• toimii hiusalan yrityksessä vastualueensa mukaisessa kehittämis-tehtävässä asiantuntevasti• suunnittelee kehittämistoimia hiusalan tai hiusalan yrityksen toiminnan uudistamiseksi

	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi hiusalan nykytilaa määrittelemällä keskeisiä hiusalan kilpailutekijöitä sekä niiden vaikutuksia toiminnan kannattavuuteen • arvioi hiusalan kansainvälisen toiminnan tarjoamia mahdollisuuksia ja tulevaisuuden kehitysnäkymiä • arvioi omaa ammatillista osaamistaan liiketoiminnan näkökulmasta • ohjaa, perehdyttää tai arvioi hiusalan opiskelijaa tai tutkinnon suorittajaa • määrittelee kehittämistoiminnan keskeiset tavoitteet hiusalan liiketoiminnan näkökulmasta, kuten kohderyhmän, toimenpiteet, aikataulun, tiedonkulun, käytössä olevat resurssit, toimintayhteisön, markkinoinnin sekä laadulliset tavoitteet • valitsee toiminnan ja yhteistyön kannalta tarkoituksenmukaiset viestintä- ja tiedotuskanavat • suunnittelee ja toteuttaa palautteen keräämisen asianmukaisesti kohderyhmältä • suunnittelee kestävän kehityksen mukaisia toimintatapoja • ottaa kehittämistoiminnan suunnittelussa asianmukaisesti huomioon tekijän- ja käyttöoikeudet • varaa suunnitelman mukaan tarvittavat resurssit ja laskee kustannukset kehittämistyölle.
Toiminnan koordinointi ja johtaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii hiusalan vaativissa työtehtävissä, kuten esimies-, koordinoiti- tai muissa vastuualueensa mukaisissa tehtävissä • johtaa työyhteisön toimintaa muita ohjaten, kannustaen ja yhteishenkeä luoden • valvoo hiusalan toimintaympäristöjen turvallisuutta vastuutehtävänsä mukaisesti • toimii vastuualueellaan tavoitteellisesti ja itsenäisesti • kokoaa kehittämistyön edellyttämän yhteistyöverkoston • organisoii riittävät resurssit toimijoille • toimii vastuualueensa työturvallisuusmääräyksien mukaisesti • valmisteleo asianmukaisesti yhteistyösopimukset tarvittaessa yhdessä muiden asiantuntijoiden kanssa • toimii kehittämistyössä tarvittaessa yhteistyökumppaneiden, moniammatillisten sidosryhmien tai asiantuntijoiden apua käyttäen • toimii yhteistyössä sujuvasti suomen tai ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä • toimii vastuullisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa noudattaen sopimuksia

	<ul style="list-style-type: none"> • tiedottaa yhteistyökumppaneille tarkoituksenmukaisesti toiminnan eri vaiheissa hyödyntämällä tietotekniikkaa tai viestintäteknologiaa • edustaa ammattimaisesti hiusalaa edistäen positiivista yrityskuvaa ja ammatin arvostusta • seuraa tavoitteiden toteutumista ja resurssien käyttöä reaaliajassa.
Tutkinnon suorittaja osaa arvioida kehittämistoimintaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Kehittämistoiminnan arviointi	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • esittää ehdotuksia toiminnan kehittämisestä kerätyn palautteen perusteella • arvioi toimintaa kestävän kehityksen näkökulmasta • arvioi toimintakokonaisuuden tavoitteiden toteutumista ja käytetyn toteuttamismallin toimivuutta • laatii yhteenvedon toteutuksesta tunnistuen uusia kehittämiskohteita • pyytää palautetta johtamistaidoistaan työyhteisönsä jäseniltä tai esimieheltä • vastaanottaa palautetta ammatillisesti hyödyntäen sitä omaa ammattitaitoaan uudistavasti • arvioi johtamistoimintaansa tunnistuen henkilökohtaisia vahvuuksia ja kehittämiskohteita • antaa työyhteisössään rakentavaa ja ammatillista toimintaa edistävää palautetta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Hiusalan asiantuntijana toimiminen tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan työelämän todellisissa tehtävissä ja asiakaspalvelutilanteissa hiusalalan toimintaympäristössä, kuten parturi-kampaamossa, hiusalalan messuilla tai tapahtumissa, koulutus- tai näytösympäristössä, kilpailuissa tai asiakastilaisuuksissa toimimalla esimerkiksi yrityksen työntekijänä, ammatinharjoittajana, yrittäjänä tai nimetyissä vastuutehtävissä.

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa laatimalla kehittämissuunnitelman hiusalalan toimintaympäristöihin ja työelämän tarpeisiin soveltuvasta toimintakokonaisuudesta. Tutkintosuoritukseen kuuluu suunnitelman mukaista toiminnan koordinoimista, johtamista ja kehittämistoiminnan arviointia tutkinnon suorittajan työtehtävän vastuualueella. Työtä tehdään suunnitellusti siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana mahdollisesti syntyvillä dokumenteilla, kuten tapahtumiin tai suunnitteluun liittyvillä aineistoilla. Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista lausunnoista, arvioituista täydentävistä dokumenteista ja tutkinnon suorittajan itsearviointista.

B. Valinnaiset tutkinnon osat

3.4 Hiusalan yritystoiminnan kehittäminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- kehittää hiusalan liiketoimintaa
- johtaa hiusalan yrityksen toimintaa.

Arviointi (arviointien kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa kehittää hiusalan liiketoimintaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hiusalan liiketoiminnan kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • analysoi asiantuntevasti hiusalan yrityksen kilpailutilanteen, toimintaympäristön ja markkinat • laatii henkilökohtaisen kehittämissuunnitelman arvioimalla yritystoiminnassa tarvittavien valmiuksiensa riittävyyttä ja yrittäjänä toimimiseen liittyvät hyödyt ja riskit alan kilpailutilanteeseen ja sidosryhmiin nähden • suunnittelee liiketoiminnan kehittämistä suhteessa yrityksen toiminnan tavoitteisiin • määrittelee asiakasryhmälähtöisesti yrityksen palvelu- ja tuotetarjonnan • arvioi yrityksensä toimialan tärkeimmät yhteistyöverkostot, niiden hyödyntämismahdollisuudet ja riskit • laatii suunnitelman yrityksen liiketoiminnasta määrittelemällä taloudelliset, tuotannolliset ja henkiset resurssit ottaen huomioon lainsäädännön asettamat vaatimukset • kuvaa yrityksen taloushallinnon järjestämisen asianmukaisesti • perustelee yritystoiminnalleen soveltuvan yritysmuodon

	<ul style="list-style-type: none"> • tekee markkinointisuunnitelman asianmukaisesti valituille asiakasryhmille • laatii yritykselle realistisen rahoitussuunnitelman ja tulosennusteen hyödyntäen mahdollisia tilinpäätöksestä ja taseesta saatavia tietoja • hinnoittelee palveluja realistisesti huomioiden kustannukset ja markkinalähtöiset tekijät • arvioi yritysideansa onnistumisen mahdollisuuksia ja toiminnan kannattavuutta käyttäen tarvittaessa ulkopuolista asiantuntija-apua.
Hiusalan liiketoiminnan toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii yritystoiminnan talouden periaatteet huomioon ottaen yrittäjän vastuiden ja velvoitteiden mukaisesti • toimii liiketoiminnan käynnistämiseen, laajentamiseen tai kehittämiseen tarvittavien hankintojen ja niihin liittyvien sopimusten edellyttämällä tavalla • hoitaa asianmukaisesti edellytetyt perustamis- tai kehittämistoimenpiteet • huolehtii tarvittavasta viranomaisyhteistyöstä hyödyntäen tarvittaessa asiantuntijapalveluja • käynnistää asianmukaisesti yrityksen liiketoiminnan tai kehittämistoimet • toimii asiantuntevasti toiminnan edellyttämien hallinnollisten tehtävien osalta, kuten palkanmaksu, tilityskäytänteet, ajanvaraukset, puhelin- ja viestintäyhteydet.
Tutkinnon suorittaja osaa johtaa hiusalan yrityksen toimintaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hiusalan yrityksen toiminnan johtaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii esimies-, johtamis- tai valvontatehtävissä ottaen huomioon työnantajan ja yritystä koskevia veloitteita, kuten työsuhdeasiat, palkanmaksu ja työsuojeluvollisuudet • toimii vastuullisesti ja eettisesti yrityksen arvojen ja velvoitteiden mukaisesti • huolehtii vastuullisesti omasta ja henkilöstönsä hyvinvoinnista ja työkyvyn ylläpitämisestä • tekee eettisesti kestäviä ja työyhteisön hyvinvointia edistäviä päätöksiä • ylläpitää yrityksen jatkuvuuden kannalta merkittäviä tavarantoimittaja- ja verkostosuhteita • huolehtii asiakkuuksista kilpailukykyisten markkinointi- ja myyntitoimenpiteiden avulla

	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää suunnitelmallisesti omaa ammattitaitoaan ja yrityksen toiminnan laatua ja kannattavuutta • arvioi henkilökohtaisen kehittämissuunnitelman toteutumista ja tulevia kehittämishaasteita • arvioi realistisesti yrityksen liiketoimintasuunnitelman toteutumista • suunnittelee tarvittavia kehittämistoimenpiteitä asiakaspalautteen perusteella.
--	---

Ammattitaidon osoittamistavat

Hiusalan yritystoiminnan kehittäminen tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan hiusalan toimintaympäristössä, kuten parturi-kampaamossa, hiusalan messuilla tai tapahtumissa, asiakastilaisuuksissa, koulutus- tai näyttös-ympäristössä, kilpailuissa, kylpylässä tai muussa lähialan asiakaspalveluympäristössä.

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa toimiessaan yrityksen työntekijänä, itsenäisenä ammatinharjoittajana, yrittäjänä tai nimetyissä vastuu- tai johtamis-tehtävissä kehittäen yrityksen toiminnan laatua ja kannattavuutta. Tutkintosuoritukseseen kuuluu toimiminen esimies-, johtamis- tai valvontatehtävissä sekä kannattavuuden parantamiseen tähtäävän kirjallisen liiketoiminnan kehittämistä tai laajentamissuunnitelman tekeminen. Suunnitelmassa kartoitetaan yritystoiminnan perustamis- tai kehittämismahdollisuuksia, toiminnan edellytyksiä ja riskejä sekä viedään suunnitelma osittain tai kokonaan käytäntöön. Työtä tehdään suunnitellusti siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana mahdollisesti syntyvillä dokumenteilla, kuten tapahtumiin tai suunnitteluun liittyvillä aineistoilla. Tutkinnon suorittajan arviointi-aineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista lausunnoista, arvioiduista täydentävistä dokumenteista ja tutkinnon suorittajan itsearviointista.

3.5 Hiusalan kouluttajana tai ohjaajana toimiminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia kouluttajana tai ohjaajana hiusalalla
- arvioida ja kehittää ohjaustoimintaa.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia kouluttajana tai ohjaajana hiusalalla.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hiusalan koulutus- tai ohjaustilanteen suunnittelu	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• toimii suunnitelmallisesti koulutus- tai ohjaustapahtuman tavoitteiden mukaisesti• ottaa toiminnassaan huomioon toimintaympäristön tarjoamat oppimismahdollisuudet monipuolisella tavalla• ottaa huomioon yksilöiden ja ryhmien ohjaustarpeet mukauttamalla toimintatapsansa erilaisten oppimistapojen ja oppimisteoreettisten lähtökohtien mukaisesti• valmistelee jäsenytyneen suunnitelman toteutuksen hyödyntämällä monipuolisesti erilaisia tietolähteitä• perehtyy huolellisesti koulutus- tai ohjaustilanteen asiasisältöön kohderyhmän näkökulmasta• laatii tai hankkii tarvitsemansa materiaalin ohjaustilanteeseen hyödyntäen sosiaalista mediaa tai ajankohtaista viestintäteknologiaa ja kansainvälisiä tietolähteitä• arvioi realistisesti koulutus- tai ohjaustilanteen edellyttämät aineelliset ja henkiset resurssit• toimii yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja solmii tarvittaessa uusia yhteistyökumppanuuksia• organisoii tarvittaessa eri toimijoiden välistä yhteistyötä• sopii tarvittavasta aikataulusta ja ajankäytöstä eri toimijoiden kesken.

<p>Hiusalalla kouluttajana tai ohjaajana toimiminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistele toimintaympäristön, tilan ja olosuhteet tarkoituksenmukaiseksi ottaen huomioon kohderyhmän tarpeet • ottaa huomioon koulutus- tai ohjaustilanteessa erilaisten ohjaustapojen merkityksen soveltaessaan tarkoituksenmukaisesti erilaisia ohjausmenetelmiä • toimii asiallisesti ja tasavertaisesti eri kulttuuritaustan omaavien ihmisten kanssa • ottaa huomioon yksilöiden erityispiirteet asianmukaisesti • ottaa huomioon toimintaympäristöä koskevat ohjeet, säännöt ja sopimukset • toimii asiantuntevasti koulutus- tai ohjaustilanteen edellyttämän aiheisällön mukaisesti • toimii positiivisen, vuorovaikutteisen ja kannustavan ilmapiirin syntymistä tukevalla tavalla • toimii tilanneherkästi erilaisissa koulutus- tai ohjaustilanteissa muuttaen tarvittaessa ohjaustapaansa • toimii käytettävissä olevan aikataulun mukaisesti • ohjaa vastuulliseen ja ekologiseen toimintaan • ohjaa toimimaan turvallisesti ja ergonomisesti • antaa kehittävää palautetta kannustavassa ja positiivisessa hengessä ohjattaville • rohkaisee ohjattavia toimintansa realistiseen ja rakentavaan itsearviointiin.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää ohjaustoimintaa.</p>	
<p>Arvioinnin kohteet</p>	<p>Arvioinnin kriteerit</p>
<p>Ohjaustaitojen arviointi ja kehittäminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • vastaanottaa rakentavasti palautetta omasta ohjaustoiminnastaan • kerää palautetta ohjattavilta koulutus- tai ohjaustilanteen toteutuksesta • toimii hyödyntäen saamaansa palautetta omasta ohjaustoiminnastaan • toimii hyödyntäen omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan ohjaajana toimimisessa • arvioi koulutus- tai ohjauskokonaisuuden toteutusmallia mahdollisten kannattavuustekijöiden näkökulmasta • arvioi koulutus- tai ohjauskokonaisuuden tavoitteiden toteutumista • tuo toiminnassaan esille koulutus- ja ohjauskokonaisuuden kehittämismahdollisuuksia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Hiusalan kouluttajana tai ohjaajana toimiminen tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan ohjaus- tai koulutustilanteissa, kuten parturi-kampaamoissa, oppilaitoksissa, hiusalan messuilla tai tapahtumissa, koulutus- tai näytösympäristössä, kilpailuissa tai asiakastilaisuuksissa.

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa suunnittelemalla ja toteuttamalla hiusalan ohjaus- tai koulutustilanteen. Tutkintosuoritukseen kuuluu ohjaus- tai koulutustilanteen organisointi, vastuullinen toiminta ohjaajana tai kouluttajana ja ohjaustoiminnan arviointia ja kehittämistä. Työtä tehdään suunnitellusti siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana mahdollisesti syntyvillä dokumenteilla, kuten ohjaukseen tai perehdytykseen liittyvillä aineistoilla. Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista lausunnoista, arvioiduista täydentävistä dokumenteista ja tutkinnon suorittajan itsearvioinnista.

3.6 Hiusalan kilpailuvalmentajana toimiminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia hiusalan kilpailijan valmentajana
- kehittää hiusalan kilpailutoimintaa.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia hiusalan kilpailijan valmentajana.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Valmennussuunnitelman laatiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• laatii hiusalan kilpailujärjestelmän mukaisen harjoittelu- ja kilpailusuunnitelman yhteistyössä valmennettavan kanssa• ottaa huomioon suunnitelmassa rahoitusmahdollisuudet, kilpailun säännöt, erityispiirteet, toimintakulttuurin sekä ympäristön• ottaa huomioon suunnitelmassa kilpailijan elämäntilanteen, taloudelliset realiteetit ja uran

	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee tarkoituksenmukaisia harjoittelumuotoja suhteessa kilpailijan taitoihin ja kilpailun tavoitteisiin • soveltaa erilaisia lähestymistapoja kuten motivaatioon vaikuttavia keskeisiä tekijöitä • suunnittelee teknisen taidon eri osa-alueita kehittäviä harjoituksia valmennettavalle • hyödyntää kansainvälisiä hiusalan lähteitä tarkoituksenmukaisesti valmennussuunnitelman laatimisessa • ohjaa valmennettavaa kilpailukokonaisuuden visuaalisen suunnitelman laatimisessa hyödyntäen kilpailutyypin visuaalista kieltä sekä taiteellisia ja luovia ammattitaidon osa-alueita.
Valmentaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • havainnollistaa kilpailijalle kilpailun sääntöihin perustuvan valmennussuunnitelman ja valitut toimintamallit selkeästi • ohjaa kilpailijaa hyödyntämään kansainvälisiä lähteitä kilpailuun valmistautumisessa • toimii kilpailijan tarpeiden ja valmennussuunnitelman mukaisesti kilpailuun valmistautumisen eri vaiheissa • toimii valmennuksessa ottaen huomioon kilpailijan valmentautumiseen ja suorituskykyyn liittyvät tekijät, kuten ravitsemukseen, terveyteen, rasitukseen, matkustamiseen, harjoitteluun, varusteisiin sekä kilpailemiseen liittyvät keskeiset tekijät • tukee kilpailijan ammattitaidon kehittymistä jakamalla kilpailijalle uusia ammattitekniikoita • toimii valmennettavan motoriset ja teknisen kehittymisen vaiheet huomioon ottaen osana valmentautumista • toimii valmennettavan itseluottamusta ja itsetuntoa tukien • toimii harjoittelun eri vaiheissa valmennettavan tukena hyödyntämällä ammatillista vuorovaikutusta valmennustehtävässään • puuttuu valmennustilanteessa kilpailutoiminnan kannalta olennaisiin kehittämiskohteisiin • tukee valmennettavaa antamalla valmennusprosessin aikana kannustavaa ja kehittävää palautetta • ohjaa kilpailijaa kestävän kehityksen periaatteiden mukaiseen toimintaan • ohjaa kilpailijaa omatoimisuuteen ja vastuullisuuteen.

Tutkinnon suorittaja osaa kehittää hiusalan kilpailutoimintaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Sidosryhmätoiminta hiusalan kilpailutoiminnassa	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii yhteistyössä hiusalan sidosryhmien ja kilpailuorganisaatioiden kanssa • edistää hiusalan arvostusta ja tunnettavuutta luomalla monialaisia kontakteja • verkostoituu kansallisella tai kansainvälisellä tasolla • hyödyntää tarvittaessa muiden asiantuntijoiden apua valmennustyössään • keskustelee tarvittaessa kilpailijan läheisten ja tukihenkilöiden kanssa yhteisistä toimintatavoista ja tavoitteista • markkinoi aktiivisesti hiusalan kilpailutoiminnan hyötyjä ammattilaisille tai ammattialan toimijoille.
Valmennustoiminnan kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kantaa vastuuta mahdollisissa ongelmatilanteissa ja arvioi erilaisien ratkaisujen vaikutuksia valmentautumiseen • toimii yhteistyössä muiden valmennustoiminnassa olevien toimijoiden kanssa • arvioi valmennusprosessin onnistumista suhteessa kilpailun vaatimuksiin • arvioi oman persoonallisen ohjausotteen merkitystä valmennustilanteissa • arvioi valmentajana toimimisesta saamansa osaamisen hyötyä omalle ammattiuuralleen • edistää hyvää ammattimainettaan tai hiusalan yrityksen nimeä hyödyntämällä valmennus- ja kilpailutoiminnan tuomaa osaamista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Hiusalan kilpailuvalmentajana toimiminen tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan hiusalan kilpailu- tai valmennusympäristössä, kuten hiusalan yrityksissä, oppilaitoksessa tai valmennusta tarjoavien tahojen tiloissa ja kilpailupaikoilla.

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa toimimalla valmentajana hiusalan kansallisessa tai kansainvälisessä kilpailussa, laatimalla kilpailijalle valmennussuunnitelman ja kehittämällä sitä valmennusjakson aikana. Tutkintosuoritukseen kuuluu hiusalan valmennustoiminnan kehittäminen ja alan arvostuksen edistäminen verkostoitumalla ja toimimalla yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Työtä tehdään suunnitellusti siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotet-

tavasti todeta vastaavan asetettuja ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä.

Arvioijat seuraavat tutkinnon suorittajan toimintaa valmennusjaksolla keskustellen tutkinnon suorittajan kanssa ja antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää osaamisensa osoittamista tutkintosuorituksen aikana syntyneillä dokumenteilla kuten valmentamiseen liittyvillä aineistoilla. Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista lausunnoista, arvioiduista täydentävistä dokumenteista ja tutkinnon suorittajan itsearvioinnista.

3.7 Tutkinnon osa toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta

Hiusalan erikoisammattitutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammattialan osaamista täydentävä tai syventävä ammatillinen tutkinnon osa toisesta ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Todistuksen tutkinnon osan suorittamisesta antaa aina ko. tutkinnosta vastaava tutkintotoimikunta, ja hiusalan tutkintotoimikunta tunnustaa tämän tutkinnon osan osaksi hiusalan erikoisammattitutkintoa todistuksen perusteella.

Liite

Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneen työn kuvaus

Hiusalan erikoisammattitutkinnossa osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien edellyttämä osaaminen. Tutkinnon suorittaneella on hyvät valmiudet toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana, yrittäjänä, yrityksen vastuutehtävissä, esimiehenä tai hiusalan asiantuntijatehtävissä. Tutkinnon suorittanut voi toimia kosmetiikkateollisuuden, maahantuonnin, muodin tai kulttuurin parissa tai työskennellä lähialojen, kuten palvelu-, sosiaali-, terveys- ja liikunta-alojen yrityksissä tai organisaatioissa hiusalan tehtävissä.

Tutkinnon suorittanut osaa tuotteistaa ja markkinoida hiusalan palveluja sekä toteuttaa hiusalan korkeatasoisia palvelukokonaisuuksia. Tutkinnon suorittanut osaa myös toteuttaa hiusalan mestarintyön, jossa hän soveltaa hiusalan erityisosaamista ja laaja-alaista tiedollista osaamista työn suunnittelussa, tekemisessä ja kehittämisessä. Lisäksi hän soveltaa työssään taitavasti osaamistaan erilaisista hiusalan tuotteista, menetelmistä ja välineistä. Hiuksille ja parralle tehdyissä monipuolisissa työkokonaisuuksissa näkyvät korkeatasoinen erityisosaaminen ja taitojen vahva esteettinen, visuaalinen ja kädentaidollinen osaaminen. Tutkinnon suorittanut osaa toimia hiusalan asiantuntijana, koordinoida ja johtaa toimintaa sekä arvioida kehittämistoimintaa. Työ edellyttää asiakaslähtöistä toimintatapaa, ammatillista asennetta työhön, hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä verkostoitumista alan toimijoiden kanssa. Työssään tutkinnon suorittanut toimii kestävän kehityksen, turvallisuuden, ergonomian, alaa koskevien säädösten ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Valitsemiensa valinnaisten tutkinnon osien avulla tutkinnon suorittaneella on osaamista hiusalan yritystoiminnan kehittämiseen, hiusalan kouluttajana tai ohjaajana toimimiseen tai hiusalan kilpailuvalmentajana toimimiseen. Halutessaan tutkinnon suorittaja voi valita toisen tutkinnon osan jostakin toisesta ammattitai erikoisammattitutkinnosta. Tämä mahdollistaa tutkinnon laajemman valinnaisuuden ja eriytyneemmän työelämän edellyttämän osaamisen sekä tutkinnon suorittajan työllistymisen.

Painettu
ISBN 978-952-13-5308-6
ISSN 1798-887X

Verkkojulkaisu
ISBN 978-952-13-5309-3
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/nayttotutkintojen_perusteet